

JULI 2025

Lokale Aanpak Energiearmoede

Lokale Aanpak Energiearmoede gemeente Zevenaar

Domein : Fysiek Domein
Team : Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving en Vestigingsklimaat
Auteur(s) : L. Halberstadt en L. Grims
Datum : 8 juli 2025
Versie : 2.0
Status : Vastgesteld door college van B&W

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Landelijk beleid	4
1.2	Lokaal beleid	4
1.3	Leeswijzer	5
2.	Doelstelling, doelgroep, doelbereik en rol gemeente Zevenaar	6
2.1	Doelstelling	6
2.2	Doelgroep	7
2.3	Doelbereik	7
2.4	Rol gemeente Zevenaar	8
3.	Aanpak middels twee actielijnen	9
3.1	Actielijn A – aanbod doelgroep	9
3.1.1	Activiteiten	9
3.2	Actielijn B – ondersteunende activiteiten	10
4.	Klantreis	12
5.	Samenwerking	13
6.	Financiën en begroting	15
6.1	SPUK Energiearmoede	15
6.2	CDOKE – Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid .	15
6.3	Inschatting van de kosten en financiering	16
7.	Planning	16
	Bijlagen	18
	Bijlage 1 – Voorbeelden witgoedregeling	18
	Bijlage 2 – Samenwerkingspartners	19

1. Inleiding

1.1 Landelijk beleid

In 2023 kampten naar schatting 400.000 huishoudens met energiearmoede. De gemiddelde energiearmoedekloof per huishouden verschilt bijna niet tussen huur- en koopwoningen¹. Door de stijgende energieprijzen wordt het voor een steeds grotere groep moeilijk om de energierekening te betalen. Gemeenten spelen een belangrijke rol in het verlagen van deze kosten.

Het kabinet heeft hiervoor twee keer 150 miljoen euro beschikbaar gesteld. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om huishoudens die het hardst getroffen zijn te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. De bedragen zijn uitgekeerd via de Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede. De verdeling gebeurde op basis van het aantal huishoudens met energiearmoede per gemeente, zoals bepaald in onderzoek van TNO.

Daarnaast kregen gemeenten geld om energietoeslag uit te keren aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Ook is 68,5 miljoen beschikbaar gesteld via het Nationaal Isolatieprogramma, gericht op huishoudens met een koopwoning en energiearmoede.

Gemeente Zevenaar heeft naast de middelen voor de Energietoeslag in 2023 ook eigen middelen beschikbaar gesteld voor het tijdelijk Noodfonds Energie om huishoudens met een inkomen tussen de 120% en 150% van het wettelijk sociaal minimum met een eenmalige financiële bijdrage te ondersteunen.

Het doel van de SPUK Energiearmoede is om de energierekening van deze huishoudens zo snel mogelijk te verlagen, zowel in huur- als koopwoningen. Eerder moesten de middelen vóór januari 2026 besteed zijn. In december 2024 is de regeling verlengd tot en met december 2027.

1.2 Lokaal beleid

Zevenaarse plan van aanpak Energiearmoede

In augustus 2022 stelde het college van B&W het 'Zevenaarse plan van aanpak Energiearmoede' vast. Hierin staan de ambities en uitgangspunten voor de Lokale Aanpak Energiearmoede beschreven. Een belangrijk uitgangspunt is het zo veel en zo goed mogelijk helpen van huishoudens bij het verlagen van hun energierekening. Daarnaast wordt gestreefd naar "bijvangst", zoals werkgelegenheid, gezondheidswinst en minder CO₂-uistoot.

Sinds 2023 zet de gemeente zich actief in om energiearmoede te bestrijden. Dit gebeurt via energiecoaches en energiefixers. Daarmee zijn tot 31 maart 2025 1.007 huishoudens geholpen. Ondanks deze resultaten komen er bijna geen nieuwe aanvragen binnen, terwijl de doelgroep naar verwachting groter is dan het aantal bezochte huishoudens.

Tegelijkertijd heeft het Rijk de uitvoeringstermijn van de regeling verlengd tot en met december 2027. Deze ontwikkelingen biedt de gemeente de mogelijkheid om de bestaande aanpak opnieuw te bekijken. Met onze eigen ervaringen en inzichten uit andere gemeenten zetten we nu in op een effectievere en bredere aanpak.

¹ Bron: Monitor Energiearmoede van TNO en het CBS

Beleidsplan 'Armoede en Schulden 2025-2028'

In maart 2025 stelde de gemeenteraad het beleidsplan 'Armoede en Schulden 2025-2028' vast. Het doel is dat iedereen genoeg middelen heeft om van te leven en gelijke kansen krijgt om gezond en veilig mee te doen in de samenleving. Hoewel het aantal mensen met een laag inkomen daalt, groeit het aantal huishoudens met problematische schulden. Ook is er veel verborgen armoede.

De gemeente richt zich daarom niet alleen op het oplossen van schulden, maar ook op het voorkomen ervan. De inzet op het verlagen van de energierekening via de Lokale Aanpak Energiearmoede sluit hier goed op aan.

Lokale Isolatieactie gemeente Zevenaar

In april 2025 startte de gemeente met de Lokale Isolatieaanpak. Het doel is om ongeveer 3.000 huishoudens in de koopsector te helpen met isolatiemaatregelen. Het gaat om woningen met energielabel D, E, F of G of twee of meer slecht geïsoleerde bouwdelen en een WOZ-waarde onder € 429.000.

Een specifieke doelgroep binnen deze aanpak zijn huishoudens met een verzamelinkomen tot 150% van het wettelijk sociaal minimum. Voor hen is een verhoogde subsidie van maximaal € 4.000,- beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld om 100% van de kosten van één isolatiemaatregel te dekken.

Een verschil met de Lokale Aanpak Energiearmoede is dat de isolatieaanpak zich richt op grotere maatregelen, terwijl de energiearmoedeaanpak focust op bewustwording, kleine besparingen en grip op de energierekening. Beide versterken elkaar en vragen om goede afstemming en samenwerking om huishoudens zo goed mogelijk te helpen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de doelstelling van de aanpak, de doelgroep en het doelbereik. Hierin staat hoe gewerkt wordt aan het behalen van de doelen en het bereiken van de doelgroep. Ook komt de rol van de gemeente aan bod.

In hoofdstuk 3 worden twee actielijnen en de activiteiten toegelicht. Hoofdstuk 4 beschrijft de klantreis van inwoners die gebruikmaken van de aanpak. Hoofdstuk 5 gaat in op de samenwerking met partners. In hoofdstuk 6 staan de financiën. Hoofdstuk 7 bevat een globale planning.

2. Doelstelling, doelgroep, doelbereik en rol gemeente Zevenaar

2.1 Doelstelling

Het Rijk geeft gemeenten veel ruimte om energiearmoede lokaal aan te pakken, maar stelt daarbij twee voorwaarden:

- De maatregelen moeten langdurig bijdragen aan het verminderen van energiearmoede.
- De maatregelen moeten nieuw zijn of een aanvulling vormen op bestaande initiatieven.

Definitie energiearmoede:

'Energiearmoede wordt gedefinieerd als het gebrek aan toegang tot (betaalbare) energievoorzieningen in huis. Het gaat over huishoudens die vanwege hun financiële situatie en de slechte staat van hun woning geen gezond binnenklimaat kunnen handhaven. Ook kan er sprake zijn van huishoudens die niet (financieel) mee kunnen in de energietransitie. Hiermee is energiearmoede een veelomvattend fenomeen. De belangstelling hiervoor groeit, zowel in Nederland als in de ons omringende landen (CBS – Methodierapport Monitor Energiearmoede, november 2023).'

Uit landelijke cijfers blijkt dat 8% van de huishoudens in gemeente Zevenaar moeite heeft met het betalen van de energierekening. Dit komt neer op ongeveer 1.644 huishoudens, gebaseerd op het aantal woningen uit 2022. Het doel van de 'Zevenaar Aankpak Energiearmoede' was om minimaal 7% (1.440 huishoudens) van de huishoudens te helpen bij het verlagen van hun energierekening. Dit gebeurt door in te zetten op maatregelen die altijd effectief zijn ('no regret'-maatregelen) en die bijdragen aan zowel lagere energielasten als een vermindering van de CO₂-uitstoot.

Op dit moment heeft bijna 5% van de huishoudens in Zevenaar (gebaseerd op de woningaantallen van 2022) een bezoek gehad van een energiecoach en/of energiefixer. De exacte omvang van de doelgroep blijft lastig te bepalen. Uit het beleidsplan *Armoede en Schulden* blijkt dat in 2022 ongeveer 2.200 huishoudens (11%) moest rondkomen van een minimuminkomen. Daarnaast hebben de afgelopen jaren 1.875 huishoudens een energietoelage of een uitkering uit het Noodfonds Energie ontvangen (huishoudens met een inkomen tot 150% van het wettelijk sociaal minimum).

In gemeente Zevenaar lopen dus meer huishoudens risico op energiearmoede dan landelijk gedacht. Daarom kijken we niet alleen naar cijfers. We willen deze groep echt goed bereiken. We helpen waar het kan, bijvoorbeeld met het invullen van formulieren. En we bieden blijvende ondersteuning om hun situatie te verbeteren.

De gemeente streeft met de Lokale Aankpak Energiearmoede drie doelen na:

1. Meer bewustwording creëren over energiegebruik;
2. Gedragsverandering stimuleren om energie te besparen;
3. Ervoor zorgen dat huishoudens hun energierekening kunnen verlagen en beter onder controle krijgen.

2.2 Doelgroep

De doelgroep van de Lokale Aanpak Energiearmoede bestaat uit huishoudens in zowel de huur- als koopsector met een inkomen tot 150% van het wettelijk sociaal minimum. Voor deze inkomensgrens is bewust gekozen om meerdere redenen.

1. Een preventieve aanpak maakt het mogelijk om energiearmoede voor te zijn, in plaats van achteraf te moeten repareren.
2. We helpen daarom ook huishoudens met een inkomen tot 150 procent van het wettelijk sociaal minimum. Zo voorkomen we dat zij in de problemen komen, schulden maken of moeten bezuinigen op belangrijke dingen zoals verwarming.
3. Deze aanpak sluit aan op het beleidsplan *Armoede en Schulden 2025-2028* van gemeente Zevenaar.

Deze grens sluit ook aan bij de praktijk van de Isolatieactie gemeente Zevenaar, waarin ook de inkomensgrens van 150% wordt gehanteerd. Dit zorgt voor herkenbaarheid, consistentie en eenvoud in de uitvoering van het beleid.

Op basis hiervan is de verwachting dat minimaal 2.200 huishoudens in aanmerking komen voor ondersteuning. Een groot deel van deze huishoudens is al in beeld, omdat zij gebruik hebben gemaakt van de Energietoeslag of doordat zij een uitkering uit het Noodfonds Energie kregen. Zij vallen standaard binnen de doelgroep. Er blijft echter een groep over die wel binnen de doelgroep valt, maar geen gebruik heeft gemaakt van deze regelingen of pas later een verhoogd risico op energiearmoede heeft gekregen.

2.3 Doelbereik

Met de Lokale Aanpak Energiearmoede wil de gemeente niet alleen zorgen voor een lagere energierekening op korte termijn, maar ook op een blijvende gedragsverandering bij inwoners. Dit is belangrijk, omdat de energietransitie niet alleen een technische uitdaging is, maar ook gaat over hoe mensen met energie omgaan.

De aanpak gaat daarom verder dan alleen het uitvoeren van energiebesparende maatregelen. Er wordt actief ingezet op gedragsverandering, zodat huishoudens op lange termijn minder energie verbruiken en werken aan een gezonder binnenhuis klimaat. Daarnaast werkt de gemeente samen met verschillende organisaties om ervoor te zorgen dat de mensen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Achter de voordeur spelen vaak meer problemen, die niet altijd direct zichtbaar zijn.

De gemeente kiest voor langdurige hulp die meegroeit. Dat doen we op drie niveaus:

1. Algemene activatie: gemeente brede (online) communicatiecampagne en brieven aan alle huishoudens binnen de doelgroep. Samenwerkingen met andere stakeholders zoals het sociaal domein van de gemeente, woningcorporaties en welzijnsorganisaties zoals Caleidoz, Vluchtelingenwerk en de Voedselbank;
2. Persoonlijke benadering: In de huidige aanpak wordt alleen ingezet op algemene activatie. We merken dat er bijna geen nieuwe aanvragen binnenkomen voor huisbezoeken. In de nieuwe aanpak wordt daarom ook ingezet op een persoonlijke benadering door een deur-aan-deuraanpak. Energiecoaches bellen bij de doelgroep aan en gaan in gesprek over het aanbod en de mogelijkheden. De energiecoaches kunnen de inwoner direct voorzien van

tips voor energiebesparing. Vooraf ontvangen inwoners een aankondigingsbrief over de deur-aan-deuraanpak zodat zij niet verrast worden;

Daarnaast wordt ook ingezet op het organiseren van informatiebijeenkomsten en communicatie via vertrouwde kringen met acties in dorpen en wijken;

3. Energiecoaches: In de nieuwe aanpak spelen energiecoaches een belangrijke rol. Zij blijven langere tijd betrokken bij een huishouden en komen meerdere keren op bezoek. Zo bouwen zij een vertrouwensband op met de bewoners. De energiecoach:
 - a. zorgt voor bewustwording over energie;
 - b. helpt huishoudens stap voor stap minder energie te gebruiken en grip te krijgen op de energierekening;
 - c. verwijst inwoners door naar andere hulp voor bijvoorbeeld geldzaken, gezondheid of wonen.

De gemeente wil de doelgroep maximaal ontzorgen tijdens de gehele klantreis. Er is bijzondere aandacht voor het herstellen van vertrouwen in de overheid. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Veel mensen in de doelgroep vertrouwen officiële instanties niet. Daarom werken we aan herstel van vertrouwen. Energiecoaches spelen hierin een belangrijke rol. Zij zijn dichtbij, leggen rustig uit en denken mee.
- De energiecoaches zijn sociaalvaardig en kunnen stress-sensitief communiceren. Ze luisteren goed en sluiten aan bij wat iemand nodig heeft.

De gemeente werkt met een lerende aanpak. Dat betekent dat de gemeente voortdurend monitort en evalueert. Als blijkt dat onderdelen van de aanpak niet goed aansluiten bij de doelgroep, wordt er bijgestuurd om de ondersteuning zo effectief mogelijk te maken.

2.4 Rol gemeente Zevenaar

De gemeente voert de regie. Ze bewaart het overzicht, bepaalt de richting en zorgt ervoor dat alle onderdelen goed op elkaar aansluiten.

Daarnaast is de gemeente opdrachtgever van een uitvoeringsorganisatie. Deze organisatie voert de aanpak dagelijks uit. Denk hierbij aan het inzetten van energiecoaches, het afstemmen van huisbezoeken en het aanbieden van energiebesparende maatregelen. De gemeente blijft hierbij nauw betrokken, stuurt bij waar nodig en zorgt voor heldere afspraken.

Een belangrijk onderdeel van de aanpak is samenwerking. De gemeente brengt verschillende partijen bij elkaar, zoals woningcorporaties en sociale organisaties. Denk bijvoorbeeld aan Vluchtelingenwerk, de Voedselbank, Caleidoz en (energie)coöperaties. Deze organisaties kennen de mensen in de wijken goed en helpen om huishoudens te bereiken.

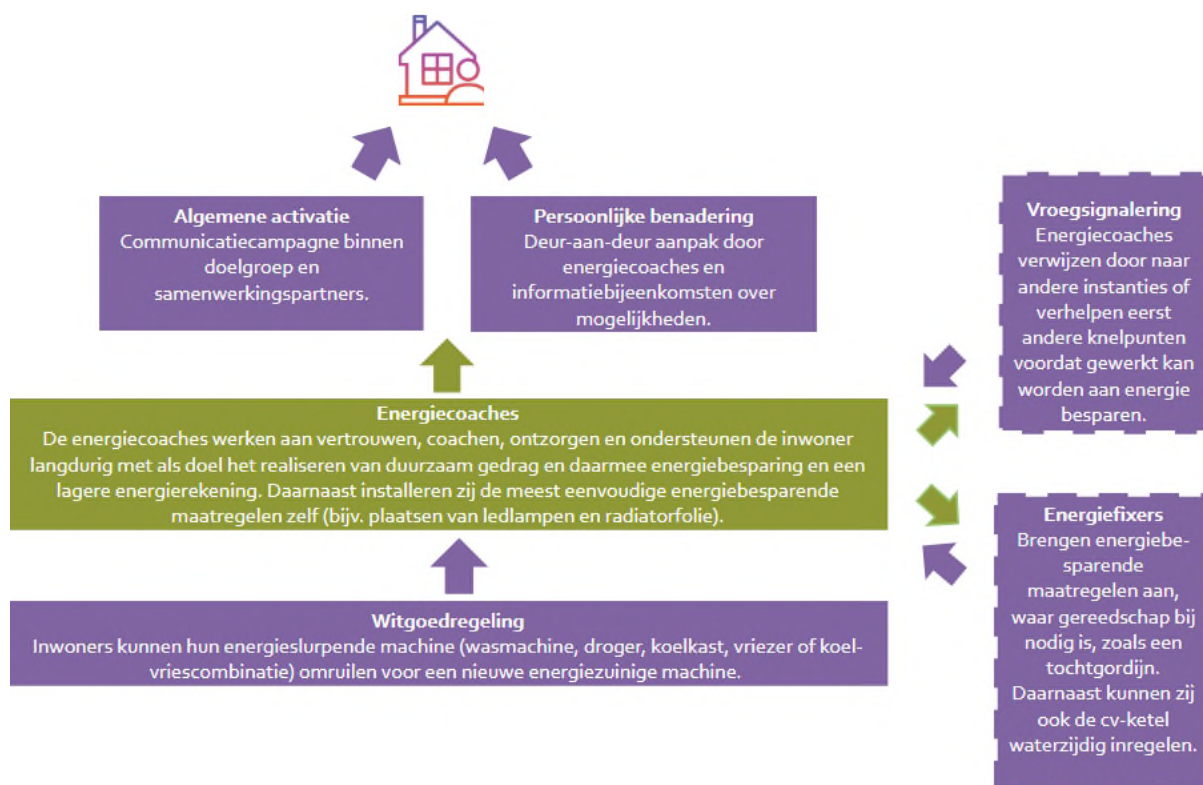
3. Aanpak met twee actielijnen

Om energiearmoede goed en blijvend aan te pakken, gebruikt de gemeente een gestructureerde aanpak met twee actielijnen. Elke actielijn richt zich op een specifiek onderdeel van de aanpak.

3.1 Actielijn A – aanbod doelgroep

Actielijn A richt zich op het treffen van directe en indirecte energiebesparende maatregelen bij huishoudens die daarvoor in aanmerking komen. Directe maatregelen zijn bijvoorbeeld het plaatsen van radiatorfolie of een waterbesparende douchekop. Indirecte maatregelen zorgen voor gedragsverandering bij inwoners. Door het gesprek met inwoners over energiebesparing aan te gaan, krijgen zij tips en handvatten. Hierdoor kunnen zij hun gedrag veranderen en energie besparen.

Voor het beste resultaat komen energiecoaches minstens twee tot vijf keer langs bij een huishouden. Zo kunnen zij inwoners langdurig ondersteunen, terugkoppeling geven en de hulp goed afstemmen. Meerdere keren terugkomen is belangrijk voor een effectieve energiearmoede aanpak (TNO, 2024).

3.1.1 Activiteiten

Actielijn A biedt de volgende activiteiten:

- **Energiecoaches**
Energiecoach spelen een centrale rol. Zij blijven langere tijd betrokken bij huishoudens en bouwen een vertrouwensband op. Dit helpt inwoners om vertrouwen te krijgen in officiële instanties. Energiecoaches begeleiden inwoners stap voor stap naar structurele energiebesparing.

Daarnaast signaleren zij andere problemen bijvoorbeeld op het gebied van geldzaken, gezondheid of wonen. Dit kunnen knelpunten zijn die eerst opgelost moeten worden voordat aan energiebesparing gewerkt kan worden. De coaches zetten zich hierbij in om passende hulp te organiseren. Bijvoorbeeld door een afspraak te regelen met andere hulporganisaties. De gemeente werkt samen met diverse samenwerkingspartners om hiervoor oplossingen te zoeken. Zie hoofdstuk 5 voor meer informatie over de samenwerkingspartners.

Energiecoaches bezoeken inwoners met oprechte aandacht, zonder oordeel en zijn getraind in stress-sensitief communiceren. Door meerdere bezoeken kunnen ze een vertrouwensrelatie opbouwen. Zij geven advies en kunnen ook kleine energiebesparende maatregelen zonder gereedschap zelf aanbrengen, zoals ledlampen. Daarnaast regelen ze de inzet van energiefixers en de witgoedregeling.

- **Energiefixers**

Energiefixers helpen huishoudens bij het aanbrengen van energiebesparende maatregelen waarvoor gereedschap nodig is, zoals het ophangen van een tochtgordijn. Daarnaast helpen zij ook bij andere problemen in huis. Bijvoorbeeld bij het verwijderen van schimmel of het opruimen van de woning. Dit is soms nodig voordat energiebesparing kan plaatsvinden. Met de uitvoeringsorganisatie worden afspraken gemaakt over deze taken.

Energiefixers kunnen ook de cv-installatie waterzijdig inregelen en de keteltemperatuur verlagen naar 60 graden om minder gas te gebruiken.

Waterzijdig inregelen moet zorgvuldig gebeuren. Er is nog geen landelijke erkenning of certificaat voor een opleiding. Daarom maakt de gemeente afspraken over deskundigheid, toezicht en evaluatie in overleg met de samenwerkingspartners.

De precieze taken van de energiefixers worden in samenwerking met de uitvoeringsorganisatie vastgesteld. Afhankelijk van de mogelijkheden van de energiefixers kunnen de taken in de loop van tijd veranderen.

- **Witgoedregeling**

De witgoedregeling helpt inwoners met een lager inkomen die een oud witgoedapparaat hebben die veel energie gebruikt. Zij kunnen dit vervangen door een energiezuinig apparaat. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. Inwoners volgen een ondersteuningstraject met een energiecoach;
2. Het inkomen is maximaal 150% van het wettelijk sociaal minimum;
3. Er geldt een maximale vergoeding per huishouden voor één apparaat;
4. Het oude apparaat wordt ingeleverd.

De voorwaarden zijn gebaseerd op ervaringen van andere gemeenten en het beschikbare budget in Zevenaar (zie bijlage 1). Samen met de uitvoeringsorganisatie bepaalt de gemeente welk apparaat de meeste besparing oplevert en wat de maximale vergoeding is per apparaat. De voorkeur gaat uit naar samenwerking met lokale witgoedwinkels, maar landelijke aanbieders zijn ook mogelijk.

3.2 Actielijn B – ondersteunende activiteiten

Actielijn B bevat activiteiten die nodig zijn om actielijn A goed uit te voeren. Denk aan het opstellen van een communicatieplan om de juiste doelgroep te bereiken. Ook valt hieronder de uitvoering van een eenvoudige inkomenscheck.

Deur-aan-deuraanpak

De belangrijkste ondersteunende activiteit is de Deur-aan-deuraanpak voor direct contact met inwoners. Om inwoners met energiearmoede goed te bereiken, gaan energiecoaches wijk voor wijk en dorp voor dorp langs de deuren. Ze bellen aan om in gesprek te gaan over de hulp van de gemeente. Zo leggen zij persoonlijk contact en geven uitleg over de regelingen. In elke wijk of dorp wordt de tijd genomen om inwoners goed te informeren en ondersteunen.

Als bewoners dat willen, gaat de energiecoach mee naar binnen om het ondersteuningstraject te starten. Daarbij geven ze advies over energie besparen, kleine maatregelen en gedragsaanpassingen.

Op de dag van de deur-aan-deur actie wordt ook een wijkactie georganiseerd. Deze zorgt voor meer aandacht en maakt mensen nieuwsgierig om met de coaches te praten.

We starten in de buurten en wijken, waar energiearmoede het vaakst voorkomt. Daarna volgen andere buurten, wijken en dorpen. In onderstaande tabel staat een voorlopige planning aangegeven. De volgorde van wijken en dorpen is bepaald op basis van VNG-data².

Tabel 1: Voorlopige planning Deur-aan-deuraanpak

Lijst uitvoering volgorde buurten, wijken en dorpen (voorlopig)
1. Babberich en Methen in Zevenaar
2. Spijk, Herwen en Lobith
3. Zevenaar – buurten Het Grieth en Lentemorgen I en Lentemorgen II
4. Zevenaar – buurten Molenwijk, Zuidspoor en Zonnemaat
5. Zevenaar – buurten Stegeslag, Schrijvershoek, Centrum, Bloemenkamp, De Horst
6. Angerlo, Giesbeek en Lathum (inclusief Riverparc)
7. Tolkamer, Aerdt en Pannerden
8. Overige buurten en wijken (waaronder Oud-Zevenaar, Ooy en Groot Holthuizen)

Onderstaande activiteiten horen ook bij actielijn B:

- **Communicatieplan en campagne**
De gemeente stelt een communicatieplan op. Hierin staat beschreven welke middelen we inzetten om aan te sluiten bij de doelgroep.
- **Programmasturing en monitoring**
De gemeente bewaakt het budget, zorgt voor verbinding en afstemming met de samenwerkingspartners en stuurt bij waar nodig. De uitvoeringsorganisatie levert informatie aan voor monitoring en voor de rapportages aan het Rijk en de SiSa-verantwoording.
- **Inkomenscheck**
Voor de witgoedregeling voert de energiecoach een eenvoudige inkomenscheck uit tijdens het huisbezoek. Inwoners tonen een inkomensbewijs dat niet ouder is dan drie maanden. Inwoners die al Energietoeslag of een uitkering uit het Noodfonds Energie ontvingen hoeven geen check te doen.
- **Stimuleringslening Toekomstbestendig Wonen**
Inwoners kunnen deze lening aanvragen voor bijvoorbeeld het verduurzamen van hun woning.

² bron Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving van de VNG (2021) - Indicator percentage geeft weer hoeveel procent van de huishoudens een laag inkomen heeft, en daarnaast een hoge energierekening en/of in een woning met een lage energiekwaliteit woont.

4. Klantreis

De klantreis van de Lokale Aanpak Energiearmoede bestaat uit vijf stappen:

1. Informeren

- Brief of flyer aan de doelgroep: De gemeente stuurt een brief of flyer aan huishoudens die Energietoeslag of een uitkering uit het Noodfonds Energie hebben ontvangen. In de brief staat informatie over de aanpak, een QR-code en een link naar een webpagina waar inwoners zich kunnen aanmelden. Er staat ook een telefoonnummer op voor inwoners die liever persoonlijk contact willen.
- Deur-aan-deuraanpak: Energiecoaches gaan langs de deur bij huishoudens uit de doelgroep. Als inwoners niet thuis zijn laten ze informatie achter.
- Bijeenkomsten: Er worden informatiebijeenkomsten georganiseerd om meer inwoners te bereiken en energiecoaches zoeken contact op in de buurt, bijvoorbeeld bij supermarkten, kringloopwinkels of de trefpunten van Caleidoz. De bijeenkomsten worden georganiseerd daar waar de doelgroep komt.

2. Aanmelding

Inwoners melden zich aan via de website, telefonisch, aan de deur door een energiecoach of tijdens een informatiebijeenkomst. Bij aanmelding worden naam, adres en contactgegevens gevraagd. Daarna volgt een afspraak voor een huisbezoek.

Inkomenscheck

Tijdens het huisbezoek controleert de energiecoach of het inkomen onder de grens ligt. Dit gebeurt met een eenvoudige check:

- Werknemers laten een recente salarisstrook of vergelijkbaar document zien.
- Zelfstandigen tonen de laatste belastingaanslag.
- Ook wordt gecontroleerd of iemand eerder energietoeslag of een uitkering uit het Noodfonds Energie heeft ontvangen, via de gemeentelijke database.

Als het inkomen onder de grens ligt, komt de inwoner in aanmerking voor de ondersteuning.

3. Uitvoeren

Na aanmelding start het ondersteuningstraject. Samen bespreken de energiecoach en inwoner de mogelijkheden om energie te besparen. De volgende maatregelen zijn mogelijk:

- Maatregelen zonder gereedschap: de energiecoach kan tijdens het huisbezoek direct kleine maatregelen uitvoeren, zoals het plaatsen van radiatorfolie en ledlampen.
- Maatregelen met gereedschap: energiefixers komen apart langs om maatregelen uit te voeren waarbij gereedschap nodig is. Voorbeelden zijn; het ophangen van een tochtgordijn, ophangen van een brievenbusborstel of het waterzijdig inregelen van de cv-ketel.
- Witgoedregeling: Een oud witgoedapparaat die veel energie verbruikt kan vervangen worden door een nieuw en zuiniger apparaat. Om voor deze maatregel in aanmerking te komen voert de energiecoach een eenvoudige inkomenscheck uit:
 - o Werknemers laten een recente salarisstrook of vergelijkbaar document zien. Dit document is maximaal drie maanden oud.
 - o Zelfstandigen tonen de laatste belastingaanslag.
 - o Via de gemeentelijke database wordt gecontroleerd of iemand eerder Energietoeslag of een uitkering uit het Noodfonds Energie heeft ontvangen.

4. Nazorg en afronding

Na elk gesprek maakt de coach een verslag in het voortgangssysteem. De energiecoach blijft langere tijd betrokken en plant meerdere gesprekken met de inwoner. De focus ligt op energiebesparing en kostenbesparingen. Bij andere problemen organiseert de coach een afspraak met andere hulporganisaties.

Inwoners die gebruikmaken van de witgoedregeling gaan akkoord met langdurige ondersteuning: de energiecoach komt meerdere keren langs om de voortgang te bespreken en extra besparingsmogelijkheden te vinden.

Na afloop van het traject wordt een evaluatieformulier ingevuld. Met die informatie kan gewerkt worden aan continue verbetering van de aanpak.

5. Samenwerking

Een sterke lokale samenwerking in de wijk, buurt of dorp is belangrijk voor een succesvolle Aanpak Energiearmoede³. Buurt- en welzijnsorganisaties spelen hierin een grote rol. Zij kennen de wijk, buurt of dorp goed en kunnen vaak makkelijk contact leggen met inwoners die tot de doelgroep behoren. Ook kunnen zij helpen bij problemen die verder gaan dan het besparen van energie.

Om deze samenwerking goed te organiseren, wordt er een projectgroep met verschillende lokale organisaties opgezet. Door kennis en krachten te bundelen wordt samengewerkt aan oplossingen die effectief, duurzaam en breed gedragen zijn. De projectgroep kijkt ook naar kansen om deze aanpak te verbinden aan bestaande initiatieven die bijdragen aan het verminderen van (energie)armoede. Daarnaast bespreekt de projectgroep de voortgang en stelt, waar nodig, de aanpak bij.

Iedere deelnemer brengt zijn of haar eigen expertise in. Dit zorgt ervoor dat de plannen uitvoerbaar zijn en goed aansluiten bij wat er speelt in de praktijk. Er wordt gezorgd voor een goede balans tussen duidelijke afspraken en ruimte om flexibel in te spelen op veranderingen. De projectgroep spreekt later af hoe vaak ze bij elkaar komt.

Van alle deelnemers wordt een actieve inzet verwacht. Elke organisatie draagt op haar eigen manier bij, bijvoorbeeld met kennis, ervaring of inzet van medewerkers. Samen wordt gewerkt aan het gezamenlijke doel: het verminderen van energiearmoede.

Voorbeelden van samenwerking:

- Een woningcorporatie vervangt, na een signaal van een energiecoach, een kookaansluiting door een Perilex-aansluiting voor het aansluiten van apparaten zoals inductie- en keramische kookplaten. Dit verbetert het wooncomfort en de energiezuinigheid;
- Schuldhulpverlening helpt een huishouden met openstaande energierekeningen en maakt samen een plan voor meer financiële stabiliteit;
- Welzijnsorganisatie Caleidoz pakt eenzaamheid aan door inwoners te betrekken bij sociale activiteiten. Zo ontstaat er een sociaal netwerk, waardoor inwoners ook makkelijker hulp krijgen bij bijvoorbeeld energiebesparing.

Samenstelling van de projectgroep:

³ TNO (2024) Aanpak energiearmoede: '[Oplossingen en samenwerking voor duurzame impact](#)'

De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeente Zevenaar (onder andere Duurzaamheid, Armoede en Schuldhulpverlening);
- De uitvoeringsorganisatie;
- Woningcorporaties.

Andere samenwerkingspartners zijn agendaleden. Zij worden via notulen op de hoogte gehouden van de voortgang en geven input voor de agenda van de projectgroep.

Tijdens de totstandkoming van de Lokale Aanpak Energiearmoede zijn met verschillende samenwerkingspartners gesprekken gevoerd. In een later stadium worden concrete afspraken gemaakt over het proces en de samenwerking.

Een overzicht van alle gewenste samenwerkingspartners staat in bijlage 2 – Samenwerkingspartners. Een overzicht van alle gewenste samenwerkingspartners staat in bijlage 2 – Samenwerkingspartners. Deze lijst is niet volledig, maar geeft een goed beeld van de mogelijke partners.

6. Financiën en begroting

De uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede wordt betaald met geld van het Rijk én van de gemeente. Vanuit het Rijk gaat het om twee regelingen:

- de Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede, en
- de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE).

Vanuit de gemeente komt een bijdrage uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid, specifiek uit het onderdeel '*stimuleren van energiebesparing in de samenleving*'.

De gemeente ontvangt in totaal:

- € 1.304.761 uit de SPUK-regeling, en
- € 687.822 uit de CDOKE-regeling (conform het collegebesluit van 14 februari 2023) en
- € 300.000 uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid.

Sinds de start van de inzet van energiefixers in de zomer van 2023 zijn al kosten gemaakt. Tot nu toe is er in totaal € 744.590 besteed.

In de tabel '*Overzicht beschikbare middelen*' staat een overzicht van alle bedragen.

Tabel 2: '*Overzicht beschikbare middelen*'

Herkomst middelen	Totaal beschikbaar	Reeds besteed tot 1 juni 2025	Nog beschikbaar vanaf 1 juni 2025
SPUK Energiearmoede	€ 1.304.761	€ 369.761	€ 935.000
CDOKE-regeling	€ 687.822	€ 236.822	€ 451.000
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	€ 300.000	€ 150.000	€ 150.000
	€ 2.292.583	€ 727.583	€ 1.536.000

6.1 SPUK Energiearmoede

De SPUK-regeling is bedoeld om de huishoudens die door onder andere hoge energiekosten in energiearmoede leven te ondersteunen. We helpen met het nemen van energiebesparende maatregelen. De verdeling van het geld over gemeenten is gedaan op basis van cijfers van TNO. Daarbij is gekeken naar het aantal huishoudens in energiearmoede per gemeente. Gemeenten moeten verantwoording afleggen over de besteding van de middelen via het systeem "Single Information, Single Audit" (SiSa). Daarbij moeten ze aangeven hoeveel huishoudens zijn bereikt en welke maatregelen zijn genomen om hun energierekening te verlagen. De oorspronkelijke bestedingstermijn liep tot en met december 2025. In december 2024 heeft het Rijk deze termijn verlengd tot en met december 2027.

6.2 CDOKE – Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid

De CDOKE-regeling is bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het uitvoeren van hun klimaat- en energiebeleid. Gemeenten ontvangen hiermee extra middelen om hun uitvoeringskracht te versterken, bijvoorbeeld door extra personeel in te zetten of externe ondersteuning in te huren.

De gemeente zet de CDOKE-middelen in voor de uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede. Met dit geld worden onder andere de kosten voor de uitvoering betaald, zoals projectleiding, werving, opleiding en inzetten van energicoaches en energiefixers.

Door deze regeling kan de gemeente meer werk maken van het ondersteunen van huishoudens met energiearmoede. Zo blijven de SPUK-middelen Energiearmoede zoveel mogelijk beschikbaar voor het nemen van concrete energiebesparende maatregelen bij bewoners.

Ook voor deze regeling moet de gemeente verantwoording afleggen over de inzet van de middelen en de geboekte voortgang.

6.3 Bestemmingsreserve Duurzaamheid

Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 heeft de gemeenteraad van Zevenaar € 1.500.000 beschikbaar gesteld voor extra klimaatmaatregelen om klimaatdoelen te halen. Van dit bedrag is € 300.000 bedoeld voor energiebesparing in de samenleving. In de afgelopen jaren zijn hieruit vooral de kosten van de inzet van energiecoaches betaald. De Lokale Aanpak Energiearmoede draagt direct bij aan het doel waarvoor deze middelen zijn gereserveerd. De resterende middelen worden daarom ingezet om binnen deze aanpak meer huishoudens te ondersteunen.

6.4 Inschatting van de kosten en financiering

Tabel 2 'Overzicht uitvoeringsmiddelen' laat een inschatting zien van de inzet en de kosten voor de uitvoering. De precieze kosten worden pas duidelijk nadat offertes van uitvoeringsorganisaties zijn opgevraagd.

Tabel 3 'Begroting van activiteiten' bevat een globale verdeling van de inzet van middelen.

Tabel 2: 'Overzicht uitvoeringsmiddelen'

Jaar	Interne inzet	Externe inzet (uitvoeringspartij)*
2025	Ca. 208 uur	€ 40.000
2026	Ca. 416 uur	€ 95.000
2027	Ca. 416 uur	€ 95.000

* Indicatie op basis van marktverkenning. Exacte prijs is afhankelijk van offertes.

Tabel 3: 'Begroting van activiteiten'

Activiteiten	Geraamde uitgaven (excl. btw)
Uitvoeringsorganisatie* Dagelijkse uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede (waaronder projectleiding, coördineren, werven, opleiden en inzetten van energiecoaches en energiefixers, contact onderhouden met inwoners en het behandelen en afhandelen van subsidieaanvragen m.b.t. de witgoedregeling)	€ 200.000
Inzet van energiecoaches en energiefixers*	€ 251.000
Energiebesparende maatregelen Kleine energiebesparende maatregelen (waaronder tochtstrips, brievenbusborstels en tochtgordijnen), witgoedregeling en waterzijdig inregelen van de cv-installatie.	€ 1.045.000
Communicatiecampagne Brieven, flyers en onder andere informatiebijeenkomsten	€ 40.000
Totaal begroot	€ 1.536.000

*Dit bedrag wordt gefinancierd met middelen uit de CDOKE-regeling.

7. Planning

In tabel 4 is de voorgenomen planning opgenomen.

Tabel 4: "Voorgenomen planning"

Datum	Activiteit
Juli 2025	Behandeling en vaststelling van de Lokale Aanpak Energiearmoede door het college
Juli/aug 2025	Treffen van voorbereidingen ten behoeve van de uitvoering. Onder andere: • Opstellen van een subsidieregeling 'Energiezuinig Witgoed' • Organiseren van een samenwerking met een uitvoeringsorganisatie • Formeren van een projectgroep met de belanghebbende stakeholders • Opstellen communicatieplan • Uitwerken procesafspraken
Aug-Sept	Werven en opleiden energiecoaches en energiefixers (aanvullend op de bestaande energiecoaches en energiefixers)
Okt 2025	Start uitvoering campagne Lokale Aanpak Energiearmoede
Okt 2025/Dec 2027	Meerjarig uitvoering Lokale Aanpak Energiearmoede • Inclusief (tussentijdse) evaluatie, monitoring en eventuele bijsturing

De Lokale Aanpak Energiearmoede loopt tot eind 2027, of totdat het beschikbare budget op is. Het is nog niet bekend of het Rijk daarna opnieuw geld beschikbaar stelt. Als er geen nieuwe middelen komen van het Rijk, de gemeente of andere financiers, bekijken we of de aanpak kan doorgaan in afgeslankte vorm. Denk bijvoorbeeld aan een kleinere inzet met vrijwillige energiecoaches en energiefixers.

Bijlagen

Bijlage 1 – Voorbeelden witgoedregeling

In deze bijlage zijn witgoedregelingen van verschillende gemeenten dicht bij de gemeente Zevenaar opgenomen om een beeld te schetsen wat over het algemeen als voorwaarden gelden bij een witgoedregeling.

Voorbeelden:

In de gemeente Doetinchem hebben inwoners met lagere inkomens de mogelijkheid om een witgoed apparaat te vervangen, mits zij een energiebesparingstraject hebben afgerond. Ze kunnen tot maximaal €849,- vergoed krijgen (Maximaal € 700,- voor een wasmachine (minimaal C-label); Maximaal € 700,- voor een koelkast (minimaal E-label), Maximaal € 849,- voor een koel-vriescombinatie (minimaal C-label), Maximaal € 700,- voor een vriezer (minimaal E-label)). In uitzonderlijke situaties is het vervangen van een ander apparaat bijvoorbeeld een wasdroger mogelijk. Het subsidiebedrag is dan € 700,00. Met het vervangen van een apparaat houden ze altijd rekening met optimale energiebesparing. Tijdelijke Subsidieregeling Energiezuinig Witgoed Gemeente Doetinchem 2022-2023 | Lokale wet- en regelgeving

In de gemeente Arnhem kunnen inwoners die voldoen aan de voorwaarden (inkomensgrens, schuldhulpverleningstraject en/of Gelrepas) een koelkast al dan niet met vriesvak (minimaal label C), vriezer (minimaal label D), wasmachine (minimaal label B) krijgen. In uitzonderlijke situaties is het vervangen van een ander apparaat mogelijk. Inwoners krijgen maximaal een tegoedbon van €600,- TIJDELIJKE SUBSIDIEREGELING ENERGIEZUINIG WITGOED 2023-2024 GEMEENTE ARNHEM

In de gemeente Bronckhorst kunnen inwoners een nieuw apparaat ontvangen mits het apparaat minstens 10 jaar oud is en de inwoner voldoet aan een inkomensgrens van maximaal 150% van het sociaal minimum én geen energietoeslag in 2023 heeft ontvangen. De waarde van de vervanging van energie niet-zuinig witgoed bedraagt maximaal: € 700,- voor een koelkast met minimaal energielabel C, € 700,- voor een diepvriezer met minimaal energielabel C, € 800,- voor een koel-vriescombinatie met minimaal energielabel C, € 700,- voor een wasmachine met minimaal energielabel C. Beleidsregels Tijdelijke regeling energiezuinig witgoed | Lokale wet- en regelgeving

Bijlage 2 – Samenwerkingspartners

In onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste stakeholders binnen de Lokale Aanpak Energiearmoede. Per partij is aangegeven welke rol zij spelen en op welke manier de samenwerking wordt vormgegeven.

Tabel 5: Overzicht samenwerkingspartners

Partner	Toelichting	Belang	Raakvlak	De samenwerking
Uitvoeringsorganisatie	Verantwoordelijk voor uitvoering Aanpak Energiearmoede: Werven, opleiden, inzetten energiecoaches; uitvoeren witgoedregeling; waterzijdig inregelen CV's; eerste aanspreekpunt voor inwoners	Uitvoeren van maatregelen, direct contact met inwoners, draagt bij aan welzijn van inwoner en duurzaamheid	Ondersteunen met energiebesparende maatregelen, bespaarhulp en apparaat vervanging	• Checkt huishoudens op inkomen • Geeft bespaarhulp aan huishoudens • Werft en traint energiecoaches en -fixers • Voert deur-aan-deur aanpak uit • Coördineert huisbezoeken • Levert energiebesparende maatregelen • Voert maatregelen zonder gereedschap uit • Werkt samen met lokale partners • Signaleert sociale problemen • Monitort de voortgang en adviseert de gemeente • Zit in de projectgroep
Gemeente Zevenaar	Cluster Duurzaamheid, Armoede en Schuldhelpverlening, Zorg en Veiligheid en Vroegsignalering	Direct contact met inwoners met complexe hulpvragen, inzicht in data	Verbinding tussen sociaal en fysiek domein; toegang tot kwetsbare groepen	• Voert de regie en houdt overzicht • Zorgt dat onderdelen op elkaar aansluiten • Deelt data en signaleert hulpvragen • Verwijst naar andere organisaties • Zit in de projectgroep
Woningcorporaties (Baston Wonen, Vryleve en Plavei)	Verhuren (+/- 6000) woningen aan lage-inkomens huishoudens en kunnen inzicht bieden in woningkwaliteit	Bereiken van huishoudens en signaleren van huishoudens met bijvoorbeeld betalingsachterstanden	Afstemming over de uitvoering van werkzaamheden in corporatiebezit	• Verwijst huurders naar de energiecoach • Helpt bij het aanvragen van de energiecoach • Volgt signalen van energiecoaches op • Afstemming tussen monteurs en energiecoaches • Zit in de projectgroep
Caleidoz	Sociaal werkorganisatie, Helpt en verbind inwoners; formulieren-brigade en trefpunten	Inzicht in sociale context van inwoners; brug naar andere initiatieven	Ondersteunen bij praktische en administratieve zaken	• Verwijst inwoners naar de energiecoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energiecoach via de trefpunten • Helpt met het invullen van formulieren • Signaleert hulpvragen

Partner	Toelichting	Belang	Raakvlak	De samenwerking
Kunstwerk!	Culturele organisatie binnen de Liemers	Direct contact met inwoners in culturele instellingen, zoals de bibliotheken	Informeren over Lokale Aanpak Energiearmoede (o.a. via Energieloketten)	• Levert energiecoaches • Verwijst inwoners naar de energiecoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energiecoach via de ondersteuningsloketten • Helpt met het invullen van formulieren • Signaleert hulpvragen
Vluchtelingenwerk	Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen	Bereiken van een specifieke doelgroep	Informeren over de energiecoaches	• Verwijst statushouders naar de energiecoach • Helpt statushouders bij het aanvragen van de energiecoach • Helpt met het invullen van formulieren • Signaleert hulpvragen • Helpt mogelijk bij vertalingen
Regionale Sociale Dienst (RSD)	Voor werkzoekenden en lage inkomens	Bereiken van een specifieke doelgroep	Informeren over de energiecoaches	• Begeleiden mensen naar betaald werk • Verwijst inwoners naar de energiecoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energiecoach via de ondersteuningsloketten • Helpt met het invullen van formulieren • Signaleert hulpvragen
Fixbrigade Nederland	Landelijk kennisorgaan en klankbord, adviseren gemeenten en kennis delen	Expertise en landelijke benchmarks	Ondersteunen met kennis en strategieën	• Kennisdeling; • Ontvangen en delen kwartaalrapportages
Tijdelijk Noodfonds Energie	Fonds voor acute energiekosten om huishoudens financieel te ondersteunen	Directe verlichting voor huishoudens met acute energienoden	Aanvullende ondersteuning naast structurele maatregelen	n.v.t
Klein Ketenoverleg Armoede	Overlegplatform tussen betrokken instanties	Zorgt voor geïntegreerde aanpak armoede en energiearmoede	Betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en uitvoering	• Regelmatige afstemming

Partner	Toelichting	Belang	Raakvlak	De samenwerking
Ervaringsdeskundigen	Mensen van de doelgroep	Brengen unieke inzichten die bijdragen aan effectieve maatregelen	Ondersteunen van beleid en praktische uitvoering	• Regelmatige afstemming
Schuldhulpmaatje	Vrijwilligersorganisatie die schuldhelp en financieel advies geven	Direct contact met inwoners met schulden	Hulp bij financiële stabilisatie	• Verwijst inwoners naar de energicoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energicoach via de ondersteuningsloketten • Signaleert hulpvragen
Sante Partners/Sociaal raadsleden	Hulpverleningsorganisatie die juridisch en sociaal advies geeft	Expertise in complexe juridische en sociale vraagstukken	Ondersteuning van inwoners in sociaal-juridische kwesties	• Verwijst inwoners naar de energicoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energicoach via de ondersteuningsloketten • Signaleert hulpvragen
Huurdersverenigingen	Vertegenwoordigers van huurders van woningcorporaties	Direct contact met huurders; belangrijke voor draagvlak en inspraak	Brengen huurders op de hoogte van maatregelen en signaleren knelpunten	• Regelmatige afstemming
Wijk- en dorpsraden	Lokale advies- en overlegorganen in wijken en dorpen die bewonersbelangen vertegenwoordigen	Schakel tussen gemeente en inwoners; inzicht in lokale behoeften	Informereren en promoten van Lokale Aanpak Energiearmoede	• Samenwerking bij wijk- en dorpsacties • Verwijst inwoners naar de energicoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energicoach via de ondersteuningsloketten • Signaleert hulpvragen
(Energie)coöperaties	Lokale advies- en overlegorganen in wijken en dorpen die bewonersbelangen vertegenwoordigen	Schakel tussen gemeente en inwoners; inzicht in lokale behoeften	Informereren en promoten van Lokale Aanpak Energiearmoede	• Samenwerking bij wijk- en dorpsacties • Verwijst inwoners naar de energicoach • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energicoach via de ondersteuningsloketten • Signaleert hulpvragen
Voedselbank	Verstrekt voedselpakketten aan huishoudens met lage inkomens	Direct contact met kwetsbare doelgroep	Informereren huishoudens over Lokale Aanpak Energiearmoede	• Verwijst inwoners naar de energicoaches • Helpt inwoners bij het aanvragen van de energicoach via de ondersteuningsloketten • Signaleert hulpvragen
Overige partners zoals het Armoedeplatform				